

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E.**, so sídlom v P., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou T., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanej **Z.**, bývajúcej v N., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Z., so sídlom v P., IČO: X., zastúpeného JUDr. A., advokátom v S., **o zaplatenie 78,70 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7 C 3/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 282/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 282/2012 v napadnutom výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa podanou žalobou, doručenou súdu 21. septembra 2011, domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 78,70 Eur s príslušenstvom ako aj náhrady trov konania na tom základe, že právny predchodca žalobkyne a žalovaná uzavreli 8. februára 2007 zmluvu o osobnom úvere, na základe čoho vznikol medzi nimi záväzkový vzťah v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná nedodrжала dohodnutý splátkový kalendár a dostala sa do omeškania, preto právny predchodca žalobkyne odstúpil od zmluvy a vznikol nárok voči žalovanej na zaplatenie istiny úveru, úrokov, zmluvných pokút za omeškanie, za predčasné ukončenie zmluvy, poplatku za spracovanej úverovej dokumentácie, úrokov z omeškania a na náhradu trov konania.

Vedľajší účastník oznámil podaním doručeným súdu 9. februára 2012 svoj vstup do konania na strane žalovanej. Ďalším podaním doručeným súdu 16. marca 2012 sa vyjadril

k žalobe, vzniesol námietku premlčania nároku žalobkyne, navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania voči žalobkyni.

Okresný súd Nitra rozsudkom z 27. marca 2012 č.k. 7 C 3/2012-52 žalobu žalobkyne zamietol s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že nárok žalobkyne je potrebné považovať za premlčaný. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie.

Po rozhodnutí súdom prvého stupňa (27. marca 2012), avšak skôr, než jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, podaním z 25. mája 2012 doručeným súdu prvého stupňa 30. mája 2012, žalobkyňa zobrala svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť. Prípisom zo 6. júna 2012 súd vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila, či súhlasí so späťvzatím návrhu. Späťvzatie návrhu zaslal súd prvého stupňa na vedomie aj vedľajšiemu účastníkovi.

Krajský súd v Nitre uznesením z 31. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 282 /2012 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, rozsudok Okresného súdu Nitra z 27. marca 2012 č.k. 7 C 3/2012-52 zrušil a konanie zastavil podľa § 208 O.s.p. vzhľadom na dispozitívny úkon žalobkyne a skutočnosť, že žalovaná nesúhlas so späťvzatím návrhu nevyjadrila. S poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1, § 146 ods. 1 písm. c/ a § 150 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách celého konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď konanie bolo zastavené a trovy vedľajšieho účastníka nepovažoval za účelne vynaložené.

Proti tomuto uzneseniu len do časti týkajúcej sa trov konania podal dovolanie vedľajší účastník, ktorý ho navrhol v tejto časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odvodil od ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., podľa ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietol, že pokiaľ súd prvého stupňa nerozhodol o trovách konania, odvolací súd mal analogicky postupovať podľa § 224 ods. 4 O.s.p. aj v prípade, keď rozhodoval podľa § 208 O.s.p. a o trovách konania mal rozhodovať súd prvého stupňa. Keďže takýto postup nedodrжал, porušil zásadu dvojinstančnosti konania pri rozhodovaní o trovách konania. Ďalej obšírne rozobral otázku opodstatnenosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania a tiež jeho právo nechať sa v konaní zastupovať advokátom.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení navrhla dovolanie vedľajšieho účastníka odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaná vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie v občianskom súdnom konaní je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým môže dovolací súd zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad právnu istotu účastníkov konania (I. ÚS 35/2013).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (por. § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti o náhrade trov konania, a v tejto časti ide o jedno z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania vedľajšieho účastníka z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Prípustnosť dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na dvojinštančnosť konania a pod.).

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne a rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné konanie. Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 208 O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. Zároveň rozhodol o trovách konania prvostupňového a odvolacieho konania.

Základom odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Z postavenia odvolacieho súdu ako prieskumnej inštalcie vyplýva, že v odvolacom konaní nemôže rozhodnúť o niečom, o čom nerozhodol súd prvého stupňa (v prejednávanej veci o trovách prvostupňového konania). V opačnom prípade by sa totiž zmenil z prieskumnej inštalcie na prvostupňovú inštalciu. Preto ak súd prvého stupňa vo výroku svojho rozsudku uviedol, že o trovách konania účastníkov rozhodne samostatným uznesením, je vylúčené, aby odvolací súd o nich rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p.

Pokiaľ v prejednávanej veci odvolací súd rozhodoval o späťvzatí návrhu na začatie konania podanému po rozhodnutí súdu prvého stupňa, pričom súd prvého stupňa o trovách konania ešte nerozhodol, bolo namieste rozhodnutie o trovách konania ponechať súdu prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O.s.p.). Ak takto nepostupoval, porušil tým zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania a dovolateľovi odňal možnosť konať pred súdom v ďalšom stupni (na základe riadneho opravného prostriedku). Tým zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p, ku ktorej bol dovolací súd povinný prihliadnuť, aj keby nebola v dovolaní uplatnená.

So zreteľom na uvedené dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom výroku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. januára 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová